NN 109/2017 (10.11.2017.), Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-III-3902/2015 od 4. listopada 2017.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

2567

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Drugom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sutkinja Ingrid Antičević Marinović, predsjednica Vijeća, te suci Mato Arlović, Snježana Bagić, Mario Jelušić, Rajko Mlinarić i Miroslav Šumanović, članovi Vijeća, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenula Veterinarska stanica d.o.o. iz Grubišnog Polja, koju zastupa Nives Rolić, odvjetnica u Grubišnom Polju, na sjednici održanoj 4. listopada 2017. jednoglasno je donio

ODLUKU

I. Ustavna tužba se odbija.

II. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Pravodobnu i dopuštenu ustavnu tužbu podnijela je Veterinarska stanica d.o.o. iz Grubišnog Polja (u daljnjem tekstu: podnositeljica), koju zastupa Nives Rolić, odvjetnica u Grubišnom Polju.

2. Ustavna tužba podnesena je protiv rješenja Županijskog suda u Bjelovaru broj: Gž-957/2015-2 od 3. srpnja 2015. (u daljnjem tekstu: drugostupanjsko rješenje), kojim je odbijena žalba podnositeljice (tužiteljice u parničnom postupku) te je potvrđeno rješenje Općinskog suda u Daruvaru broj: P-94/15-112 od 2. ožujka 2015. (u daljnjem tekstu: prvostupanjsko rješenje).

3. U ustavnoj tužbi podnositeljica je navela da su joj osporenim aktima povrijeđena ustavna prava zajamčena člancima 14. stavkom 2., 26. i 29. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.).

4. Za potrebe ustavnosudskog postupka, na temelju članka 69. alineje 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon), pribavljen je spis Općinskog suda u Bjelovaru, Stalne službe u Daruvaru broj: Pu P-2684/15 (u daljnjem tekstu: parnični spis).

II. ČINJENICE I OKOLNOSTI SLUČAJA

5. Ustavni sud izvršio je uvid u parnični spis te je utvrdio sljedeće činjenice.

5.1. Parnični postupak iz kojeg je proizašlo osporeno rješenje vođen je po tužbi Elimira Brletića, pokojnog supruga tuženice, kojom je od podnositeljice tražio isplatu razlike plaće i otpremnine.

Presudom Općinskog suda u Daruvaru broj: P-35/02 od 21. svibnja 2002. podnositeljici je naloženo platiti određeni iznos novca na račun supruga tuženice, na ime naknade neisplaćenih plaća od svibnja 1998. godine do siječnja 1999. godine. Navedena presuda postala je pravomoćna 12. rujna 2002., kada je Županijski sud u Bjelovaru presudom broj: Gž-1661/02-2 odbio žalbu podnositeljice. Presuda je provedena 4. i 15. listopada 2002., kada je podnositeljica platila dug po presudi. U međuvremenu je suprug tuženice umro, a tuženica je proglašena njegovom nasljednicom.

Međutim, presudom broj: P-55/06-84 od 15. veljače 2008. Općinski sud u Grubišnom Polju, u postupku koji je podnositeljica pokrenula protiv tuženice, a koji se odnosi na isplatu neisplaćenih plaća njezinom pokojnom suprugu za određeno (isto) razdoblje, utvrdio je da je knjigovodstvenim vještačenjem, koje je provedeno tijekom prethodnog postupka, utvrđeno da je Općinski sud u Daruvaru pogrešno izračunao iznos plaće koji je podnositeljica bila obvezna platiti, jer je u stvari već isplatila određene dijelove plaće izravno njegovim vjerovnicima. Dakle, prema utvrđenju Općinskog suda u Grubišnom Polju, time što je bila obvezana platiti iste iznose plaće na temelju presude Općinskog suda u Daruvaru, podnositeljica je isti iznos isplatila dva puta. Općinski sud u Grubišnom Polju je, stoga, primjenom pravila o stjecanju bez osnove, naložio tuženici vratiti podnositeljici iznos novca koji predstavlja dijelove plaće koji su već isplaćeni vjerovnicima

njezinog pokojnog supruga. Županijski sud u Bjelovaru je presudom broj: Gž-1263/08-2 od 11. rujna 2008. odbio žalbu tuženice, dok je Ustavni sud rješenjem broj: U-III-4677/2008 od 1. travnja 2010. odbacio njezinu ustavnu tužbu. Tuženica je podnijela zahtjev Europskom sudu za ljudska prava (u daljnjem tekstu: ESLJP).

U predmetu *Brletić protiv Hrvatske* (br. 42009/10, presuda od 16. siječnja 2014.) ESLJP je utvrdio da je u postupku pred domaćim sudovima, odbijanjem prigovora presuđene stvari, na štetu tuženice povrijeđeno načelo pravne sigurnosti, koje je sastavni dio prava na pošteno suđenje zajamčenog člankom 6. stavkom 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (»Narodne novine – Međunarodni ugovori« broj 18/97., 6/99. – pročišćeni tekst i 8/99. – ispr., 14/02. i 1/06.).

6. U konkretnom slučaju, u postupku koji je prethodio ustavnosudskom, uvažavajući pravna stajališta izražena u naprijed navedenoj presudi ESLJP-a, Općinski sud u Daruvaru je prvostupanjskim rješenjem tužbu podnositeljice odbacio kao nedopuštenu te joj je naložio isplatiti tuženici iznos od 20.267,50 kuna na ime parničnih troškova.

U prvostupanjskom rješenju navedeno je:

»Naime, tužena je u odgovoru na tužbu isticala da nije u obvezi ništa isplatiti tužitelju budući je ona, odnosno njezin pokojni suprug Elimir Brletić iznos naveden u tužbenom zahtjevu tužitelja stekao temeljem pravomoćne i ovršne presude Općinskog suda u Daruvaru br. P-35/02-81 od 21. 5. 2002. g., a koja je potvrđena presudom Županijskog suda u Bjelovaru br. Gž-1661/02-2 dana 12. 9. 2002.g., a koje sudske odluke su upravo i bile osnova za isplatu utuženog iznosa njoj, odnosno njezinom pok. suprugu, te ističe prigovor presuđene stvari s obzirom da se je o istom zahtjevu odlučivalo u predmetu P-35/02.

Uvidom u parnični spis ovoga suda br. P-35/02, a koja parnica je prethodila ovom predmetu utvrđeno je da je u predmetu P-35/02 pokojni suprug tužene Elimir Brletić iz Velikog Grđevca tužio Veterinarsku stanicu d.o.o. Grubišno Polje, radi isplate razlike plaće te otpremnine, te da je u navedenom predmetu donesena pravomoćna presuda kojom je Veterinarskoj stanici d.o.o. Grubišno Polje kao tuženiku naloženo da Elimiru Brletić, a predniku tužene iz predmetne parnice isplati iznos od 24.540,81 kn i to s osnova razlike neisplaćene plaće i da je po toj presudi tuženik, a Veterinarska stanica d.o.o. postupio i isplatio Elimiru Brletić iz Velikog Grđevca tamo naznačenom kao tužitelju navedeni iznos.

Isto tako utvrđeno je da iznos dosuđen tužitelju Veterinarskoj stanici u ovom predmetu br. P-55/06 predstavlja isti iznos koji je tužitelj Veterinarska stanica d.o.o. isplatila predniku tužene tj. Elimiru Brletić temeljem pravomoćne presude donesene u predmetu P-35/02. Isto tako uvidom u predmet P-35/02 utvrđeno je da se u navedenoj parnici raspravljalo između ostalog i o iznosu čiji povrat tužitelj traži u ovoj predmetnoj parnici, te koji mu je i dosuđen i da je tužena Brletić Ana u ovoj parnici isticala prigovor pravomoćno presuđene stvari i da navedeni prigovor nije prihvaćen niti od strane prvostupanjskog, a niti od strane drugostupanjskog suda, te je ocijenjen neosnovanim.«

Nadalje je navedeno:

»Isto tako, uvidom u presudu Europskog suda br. 42009/10 od 16. 1. 2014. g. utvrđeno je da je u postupku okončanom pravomoćnom presudom P-55/06-84 od 15. 2. 2008. g. prekršeno načelo pravne sigurnosti koje je neodvojivo od prava na pošteno suđenje, čime je na štetu tužene učinjena povreda iz čl. 6. st. 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. Isto tako proizlazi da je do utvrđene povrede došlo zbog neprihvatljivog pravnog stava domaćih sudova pri odbijanju prigovora resiudicata, jer su oba parnična postupka pod br. P-35/02 i P-55/06 imala isti materijalni opseg, da je u kasnijem postupku tuženiku iz prethodnog postupka dana druga 1397967985šansa', odnosno mogućnost ponovnog raspravljanja o činjenicama o kojima se je raspravljalo u prethodnom postupku te su kasnijom presudom ukinuti učinci ranije pravomoćne presude, čime je prekršeno načelo pravne sigurnosti.

Dakle, kako ovaj sud nalazi sukladno odluci Europskog suda za ljudska prava br. 42009/10 od 16. 1. 2014. g. da je predmet ovog tužbenog zahtjeva isplata iznosa koji je tužitelj isplatio predniku tužene na temelju pravomoćne presude donesene u predmetu P-35/02, sud nalazi da se radi o presuđenoj pravnoj stvari, pa je onda prigovor tužene prihvatio kao osnovan i tužbu odbacio temeljem čl. 288. st. 2. i čl. 301. ZPP, a u smislu čl. 428a. st. 3. ZPP.

Naime, čl. 428a. st. 3 ZPP propisano je da u ponovljenom postupku su sudovi dužni poštivati pravna stajališta izražena u konačnoj presudi Europskog suda za ljudska prava kojom je utvrđena povreda temeljnog ljudskog prava ili slobode.

Stoga kako je u odluci Europskog suda za ljudska prava br. 42009/10 od 16. 1. 2014. g. utvrđeno da su oba parnična postupka pod posl. br. P-35/02 i P-55/06 imali isti materijalni opseg i da je neprihvatljiv stav domaćih sudova o odbijanju prigovora resiudicata, to je onda ovaj sud u ponovljenom postupku imajući u vidu izraženo pravno stajalište u odluci Europskog suda za ljudska prava prihvatio prigovor tužene o presuđenoj pravnoj stvari kao osnovan i tužbu odbacio, te odlučio kao u izreci.«

7. Postupajući u povodu žalbe podnositeljice protiv navedenog prvostupanjskog rješenja Županijski sud u Bjelovaru je drugostupanjskim rješenjem odbio žalbu te je potvrdio prvostupanjsko rješenje.

7.1. U obrazloženju drugostupanjskog rješenja navedeno je:

»Naime, tužitelj tvrdi da je sud učinio bitnu povredu iz odredbe čl. 354. st.1. u svezi čl. 288. st.2. ZPP-a, jer navedena odredba regulira donošenje rješenja o odbacivanju tužbe na pripremnom ročištu, a pobijana odluka nije donesena na pripremnom ročištu već na glavnoj raspravi.

Točne su tvrdnje žaliteljice da naprijed navedena odredba regulira ovlast suda prvog stupnja da već na pripremnom ročištu odbaci tužbu kao nedopuštenu zbog utvrđenja da je o predmetu spora već pravomoćno presuđeno, ali nije u pravu žaliteljica da je sud prvog stupnja donošenjem pobijanog rješenja pozivanjem na tu odredbu učinio bitnu povredu postupka. To stoga što se sud, pri donošenju pobijanog rješenja poziva i na odredbu čl. 301. ZPP-a, a ta odredba predviđa odlučivanje o navedenoj procesnoj smetnji za meritorno odlučivanje o predmetu spora i na glavnoj raspravi. Vezano za navedenu žalbenu tvrdnju tužitelju valja ukazati da sud prvog stupnja, u